

Referat Ældrerådet

Dato og klokkeslæt: 14. september 2023 kl. 13.00

Sted: Nakskov Sundhedscenter, Konferencen, Hoskiærsvvej 17, Nakskov

Fraværende: Susanne Andersson, Mai-Britt Rasmussen, Ulrik Slente

Mødeleder: Karen Zubari

Referent: Nina Stangerup

Indholdsfortegnelse:

1.	Godkendelse af dagsorden	2
2.	HØRING: Budgetforslag 2024	3
3.	HØRING: Udkast til Integrationspolitik 2023 - 2025	4
4.	Orientering fra Ældre & Sundhed	6
5.	Status på samarbejdet med Lolland Musikskole; Sang og Musik på plejecentre	7
6.	Ældrerådets mødeplan 2024	10
7.	Orientering fra Ældrerådets kontaktpersoner på plejehjemmene	11
8.	Orientering fra Brugerrådet – Fælleskøkkenet I/S	12
9.	Tilsyn siden sidst	13
10.	Arrangementer siden sidst og nye	14
11.	Meddelelser fra formanden	15
12.	Eventuelt	17
13.	Kommunikation fra mødet	18

1. Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling:

Godkendelse af dagsorden for Ældrerådets møde.

Beslutning:

Dagsorden godkendt.

Dagsordenspunkt 3 samt bilag udgår af dagsorden.

2. HØRING: Budgetforslag 2024

Sagsfremstilling:

Ældrerådet har den 4. sept. 2023 modtaget Budgetforslag 2024-2027 i høring og udarbejder høringssvar, som indsendes til okonomi_officiel@lolland.dk senest tirsdag den 19. sept. 2023 kl. 16.00.

Høringsbrev fra Lolland Kommune vedlægges som bilag 1.

Høringsmaterialet:

- Budgetbemærkninger og takstoversigt – budgetforslag 2024 til 2027
- Anlægs katalog – budgetforslag 2024 – 2027
- Sammendrag af Lolland Kommunes budgetforslag 2024 til 2027
- Budget 2024 – sparekatalog (opdateret)

fremgår af [Lolland Kommunes hjemmeside](#) under fanen Kommunen, underfanen Økonomi og fakta.

Udkast til høringssvar vedlægges som bilag 2.

Beslutning:

Udkast til høringssvar vedtaget. Ældrerådets endelige høringssvar vedhæftes som bilag 3.

Bilag:

- Bilag 1 – Høringsbrev fra Lolland Kommune dt. 4. sept. 2023
- Bilag 2 – Udkast til høringssvar Budget 2024
- Bilag 3 – Endelige høringssvar Budget 2024

3. HØRING: Udkast til Integrationspolitik 2023 - 2025

Sagsresumé:

Denne sag fremlægges til beslutning i Ældrerådet.

Lolland Kommunes integrationspolitik fra 2020 skal fornyes, derfor har Integrationsrådet i løbet af 1. halvår af 2023 arbejdet på det tilknyttede udkast til en ny integrationspolitik for perioden 2023-2025, som hermed sendes i høring.

Sagsfremstilling:

Det tilknyttede udkast til Integrationspolitik 2023-2025 bygger i store træk på kommunens tidligere integrationspolitik for 2020-2022 samt på Integrationsrådets input til den nye politik.

Integrationsrådet nedsatte i efteråret 2022 en arbejdsgruppe, der havde til formål at forberede Rådets input til kommunens kommende integrationspolitik. Integrationsrådet blev orienteret om arbejdsgruppens drøftelser og resultater på møder d. 19. januar og d. 23. marts. Den 22. juni skulle Integrationsrådet have behandlet udkastet til politikken; men på grund af fravær var Rådet ikke beslutningsdygtigt. Herefter blev udkast til politikken sendt i administrativ høring fra d. 6. juli til 11. august.

Integrationsrådet behandlede det justerede udkast til politikken på mødet d. 24. august 2023 og besluttede at sende udkastet i høring i de politiske fagudvalg samt i Handicaprådet, Udsatterådet og i Ældrerådet.

I udkast til Integrationspolitikken er der formuleret mål for områderne: Sprog, Uddannelse og Beskæftigelse. Fælles for disse mål er, at de kommer fra Udlændige- og Integrationsministeriets portal <https://integrationsbarometer.dk/>, derved sikrer ministeriet den løbende opdatering af de data, der ligger til grund for målene. Målene for Repatriering er vedtaget af Lolland Byråd d. 15. december 2022 i forbindelse med godkendelsen af Beskæftigelsesstrategi 2023-2024.

Der er ikke formuleret egentlige mål for de øvrige områder, da det er Integrationsrådets ønske, at de enkelte politiske udvalg og råd skal have mulighed for at formulere deres egne mål og i øvrigt supplere de allerede indskrevne mål i forbindelse med den politiske høring.

Høring:

Udkastet til Integrationspolitik 2023 – 2025 sendes hermed i høring i Børne- og Skoleudvalget, Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget, Social- og Arbejdsmarkedsudvalget, Ældre, Omsorgs- og Sundhedsudvalget samt i Handicaprådet, Ældrerådet og Udsatterådet i perioden til og med d. 9. oktober 2023.

Indstilling:

Administrationen indstiller, at Ældrerådet afgiver høringssvar til udkastet til Integrationspolitik 2023-2025.

Høringsfrist er den 9. okt. 2023. Høringssvar sendes til chefkonsulent Henrik B. Frederickson, Lolland Kommune, Social og Arbejdsmarked, boge@lolland.dk.

Beslutning:

Bilag:

- Bilag 1: Udkast til integrationspolitik 2023-2025
- Bilag 2: Udkast til høringsvar Integrationspolitik 2023-2025

4. Orientering fra Ældre & Sundhed

Sagsfremstilling:

Ældrechefen orienterer om nyt fra Ældre & Sundhed.

Iflg. dagsorden 6. sept. 2023 for ÆOS-udvalget, pkt. 6, status for plejeboligstrategi:

CITAT

Møllecentrets 1+2+3 sal er lukket. Funktionerne i stueplan arbejdes der på at finde plads til i andre eksisterende rammer.

Demensvenlig indretning, på Lykkeseje plejecenter er der ved at blive etableret hegn og låger på matriklen, således at borgere kan færdes trygt uden risiko for at fare vild.

I de kommende måneder etableres der stianlæg, bænke og nye beplantninger på en del af udearealet, ligesom der vil blive etableret beplantning langs en del af skel/hegn på grunden.

I de indvendige rammer vil der i efteråret blive sat folio-beklædning på adgangsdøre til boliger, som giver dørene farver og et anderledes udseende, startende med boligerne der ligger i hovedhuset.

Til foråret bliver der sat lav indhegning omkring de bolig-terrasser, hvor der er markant niveauforskel mellem terrasse og grundstykke.

Ligeledes vil nuværende bøgehæk der udgør afgrænsning af den enkelte terrasse, med tiden blive erstattet af et pænt og vedligeholdelsesvenligt hegn.

CITAT SLUT

Beslutning:

Ældrerådet besluttede, at spørge Søren Wollesen om, hvordan det går med de selvstyrende grupper.

5. Status på samarbejdet med Lolland Musikskole; Sang og Musik på plejecentre

Sagsnummer: 27.00.00-A00-14-22

Sagsbehandler: Trine Vie

Sagsresumé:

Der gives med denne sag en rapportering på projektet Sang og Musik på Plejecentre og dagcentre i Lolland Kommune - et samarbejde med Lolland Musikskole.

Samarbejdsprojektet er kommet godt fra start, der har i perioden siden opstart i januar/februar været gennemført omkring 40 aktiviteter, og såvel borgere som medarbejdere udtrykker stor glæde og fornøjelse ved de nye initiativer.

Sagsfremstilling fra ÆOS-udvalgets dagsorden 6. september 2023:

Projektet har indtil videre været en succes med over 40 musikaktivitetsbesøg og har bidraget til at skabe glæde, fællesskab og en forøget livskvalitet for vores ældre borgere. Der er gennemført 3 til 4 musikbesøg på forskellige plejehjem hver uge.

Opsummering af projektets aktiviteter i perioden januar til august 2023.

Januar 2023 – Ansættelse af musikfaglig medarbejder Louise Pape, som er den primære og gennemgående medarbejder på alle centre. Der er tilknyttet yderligere 4 medarbejdere fra musikskolen til forskellige musikaktiviteter.

Februar 2023 – Igangsættelse af projekt – musikfagligt oplæg for alle teamledere på plejecentre. Musikfaglig medarbejder Louise Pape og musikskolens ledelse besøger alle plejecentre og aktivitetscentre for at tilrette indholdet af de musikfaglige aktiviteter til de enkelte steder med fokus på deres specifikke beboersammensætning.

Marts 2023 - Igangsættelse af musikfaglige projekter på centrene. Alle centre har forløb af forskellig varighed inden sommerferien 2023. Rønnebærparken er fokusplejehjem i første periode.

Maj 2023 – Officiel åbning af projektet på Bøgelunden i Horslunde.

Maj – august 2023 – Aktiviteter på alle centre. Af aktiviteter der er forgået, kan nævnes:

- Fællessang
- Erindringsdans, inddragelse af personale, frivillige og pårørende
- Musikforløb med børnehavebørn på Skolebakken og i Bøgelunden
- Musikmind på iPad igangsat på Rønnebærparken (Playlister tilpasset til den enkelte borger. Playlisterne skal skabe glæde, give ro og skabe sammenhæng i hverdagen)
- Sang for terminale borgere
- Små intime koncerter f.eks. hos sengeliggende borgere
- Kurser for personale og frivillige med fokus på inddragelse af musik i plejesituationer

Projektet smelter sammen med plejecentrets dagligdag, og søger at genoplive musikken i beboernes liv.

Perspektiver og udtalelser fra personale og borgere:

"Det giver gode minder oppe i vores dejlige hjerne, og så genser vi dem om natten, når vi ligger og sover", fortæller Hans Otto, beboer Bøgelunden. Folketidende 3. maj 2023

På Bøgelunden har der bl.a. været musikalske aktiviteter sammen med plejehjemsbeboere og børnehavebørn i fællesskab. Teamleder på Bøgelunden, Stine Dyrholm Bang, udtaler i Folketidende:

"Fællessang giver altid utrolig stor glæde, når der kommer børn på besøg. De er med til at minde borgerne om børnebørn eller oldebørn, eller måske om deres egen barndom,"

Observation fra Jane Jensen, Lolland Musikskole vedrørende musikaktivitet i Rønnebærparken:

"Der blev afspillet musik fra ældre generationers ungdomstid. En ældre herre uden sprog deltog sporadisk. Det bemærkelsesværdige var, at på trods af hans normale mangel på sprog, syntes han at blive stimuleret af aktiviteten. Under seancen observerede jeg, hvordan han udviste tegn på genkendelse og nostalgi. Selv om han deltog sporadisk, syntes musikken at vække minder og følelser hos ham.

Efter aktiviteten viste jeg ham en video, som jeg havde optaget af sessionen. Overraskende nok, udviste han en smilende reaktion og udtrykte med ordene "det var sjovt", som normalt ikke er en del af hans sprogbrug. Dette øjeblik viser en bemærkelsesværdig forbindelse mellem musik, erindringer og hans evne til at udtrykke følelser."

En anden specifik observation af Louise Pape fra projektet illustrerer, hvor kraftfuldt musikken kan være i at forbinde mennesker og genoplive minder.

"Et rammende øjeblik opstod, da en beboer med demens' ægtefælle ankom til session med erindringsdans. Ægtefællen nåede præcist at ankomme i tide til de sidste to danse og sluttede sig til beboeren på dansegulvet. I dette øjeblik kunne man næsten føle den stærke forbindelse og kærlighed mellem dem. Smilene og de ømme gestus vidnede om årtiers delt liv og kærlighed. Parrets datter som var tilstede blev overvældet af dette rørende øjeblik. At se sine forældre danse sammen med sådan glæde og nærvær var en hjertevarmende oplevelse. Det var som om musikken og dansen havde skabt en midlertidig brolagt vej tilbage til minder og kærlighed."

Bette Balschmidt, Teamleder på Rønnebærparken:

"Man taler ofte om hudsult - som vi arbejder meget med at mindske i Rønnebærparken vha. flere tiltag, men den bedste metode er helt sikkert dans, fordi det er meningsskabende, sætter gang i en masse gode minder, og det frigiver endorfiner, som giver glæde, ro og lykkefølelse hos borgerne længe efter Louise er kørt og musikken slukket og mindet om dansen er væk. Musik og ikke mindst dans er vigtigt for vores borgere, men også for vores arbejdsmiljø. Efter sådan en dag med dans, og borgere som udviser helt ny evner, ressourcer og glæde, så kan medarbejderne næsten flyve hjem."

Karin Hansen, Teamleder på Sandby ældrecenter, deler følgende refleksioner omkring musikprojektet:

"Musikprojektet skaber stjernestunder for både personale, beboere og pårørende. Vi oplever, at projektet skaber en form for samhørighed, liv og genkendelighed for alle involverede. Jeg ønsker virkelig, at alle kunne få mulighed for at opleve disse meningsfulde øjeblikke med musik og virkelig forstå, hvordan det beriger beboernes liv.

Minderne kan du aldrig ta', og gennem musikken vækkes de til live. Det er en utrolig givende oplevelse at se, hvordan musikken kan vække så mange følelser og minder hos vores beboere. Det er en gave, som vi alle sammen værdsætter på plejecentret."

Billed- og videodokumentation af nogle af ovenstående oplevelser kan findes på denne kanal: [Dreambroker kanal med billed- og videodokumentation fra projektet Sang og Musik på Plejecentre](#)

Udvalget inviteres derudover til at få eget syn for sagen ved at deltage i afdansningsbal på Rønnebærparken den 28/9 kl. 10.00-11.15. Det kræver blot, at det fine tøj findes frem, og at der sendes en tilmelding til teamleder Bette Balschmidt.

Indstilling:

Administrationen indstiller, at udvalget tager statusrapportering til efterretning.

Beslutning:

Udvalget udtrykker stor glæde og begejstring over det gode samarbejde mellem musikskolen og kommunens plejecentre m.fl.

Sagsfremstilling til Ældrerådets møde den 14. september 2023:

Til orientering for Ældrerådet.

Beslutning:

Ældrerådet er enige om, at det er et rigtig godt initiativ.

6. Ældrerådets mødeplan 2024

Sagsfremstilling:

Mødeplan for de politiske udvalg er nu fastlagt, se bilag 1. Ældrerådets møder har traditionelt ligget om torsdagen i ugen efter udvalgenes møder. Hvis dette fastholdes, vil mødedatoerne i 2024 blive:

18. januar – 15. februar – 21. marts – 25. april – 16. maj – 20. juni –

22. august – 12. september – 3. oktober – 21. november – 12. december

Ældrerådet beslutter:

- om ovennævnte datoer kan accepteres,
- om starttidspunkt kl. 13.00 skal fastholdes,
- og om møderne så vidt muligt skal holdes på Sundhedscentret i Nakskov (Konferencen eller lime lokale).

Beslutning:

De nye datoer for 2024 blev godkendt på mødet og mødetidspunkt er stadig kl. 13.00. Stedet for Ældrerådets møder er stadig Nakskov Sundhedscenter, konference eller alternativt lime mødelokale.

Bilag:

- Bilag 1: Mødeplan 2024 for Byråd og Politiske Udvalg

7. Orientering fra Ældrerådets kontaktpersoner på plejehjemmene

Sagsfremstilling:

Ældrerådets medlemmer er hver især kontaktperson til et plejehjem i kommunen. Samtidig er kontaktpersonen mødeleder for plejehjemmets Kontaktudvalg. Nyt siden sidst, besøg, arrangementer, kontaktudvalgsmøder etc. gennemgås.

Status ang. rekrutteringsaktiviteter for flere frivillige. Til brug herfor er der afsat en pulje på i alt 20.000 kr. til fordeling mellem interesserede plejehjem, så der hvert sted kan afholdes et arrangement. Puljen skal bruges i 2023.

Beslutning:

Fra decentral leder Tina Sirmacis Skytt har Kontaktudvalgene modtaget mail om pulje på i alt 20.000 kr. til brug i 2023 på rekrutteringsarrangementer på plejehjemmene for at skaffe flere frivillige

8. Orientering fra Brugerrådet – Fælleskøkkenet I/S

Sagsfremstilling:

Ældrerådets medlemmer af Brugerrådet – Fælleskøkkenet I/S orienterer om sidste nyt og evt. afholdte møder.

Mødereferater fra Brugerrådets møder kan hentes på [Fælleskøkkenets hjemmeside](#).

Beslutning:

Der har ikke været afholdt møder siden sidst.

9. Tilsyn siden sidst

Sagsfremstilling:

Ældrerådet skal iflg. rådets vedtægter orienteres om indholdet i tilsynsrapporter fra det kommunale tilsyn og fra Styrelsen for Patientsikkerheds risikobaserede tilsyn. Det kommunale tilsyn orienteres Ældrerådet om en gang årligt, typisk i november. Styrelsens tilsyn holder Ældrerådet sig orienteret om via Styrelsens hjemmeside.

Beslutning:

Der har ikke været nye tilsyn siden sidst.

10. Arrangementer siden sidst og nye

Sagsfremstilling:

Ældrerådets medlemmer deltager fra tid til anden i kurser, temadage, kommunale arrangementer og lign.

Orientering/evaluering fra deltagerne, herunder evaluering af det halvårslige fællesmøde med ÆOS-udvalget, som fandt sted den 6. sept. 2023.

11. okt. 2023: Konference kl. 10.00-16.15 på Nyborg Strand, Østerøvej 2, Nyborg, arr. af Fonden Ensomme Gamles Værn med titlen "Ældre uden nære relationer".
Tilmeldingsfrist 1. okt. 2023.

25. okt. 2023: Danske Ældreråds Temadag om fremtidens boliger til ældre. Kl. 9.00 – 14.30 Scandic, Ringsted. Tilmeldingsfrist 11. okt. 2023.

11. nov. 2023: Kulturkonference kl. 9.30-15.30 i Nakskov Idrætscenter: "Kultur og sundhedsfremme – Hvad kulturen kan". Se mere på [kommunens hjemmeside](#).
Tilmeldingsfrist 1. nov. 2023.

14. nov. 2023: Dialogdag med det frivillige sociale foreningsliv kl. 17. Arr.: Social- og Arbejdsmarkedsudvalget. Ældrerådet deltager. Yderligere oplysninger følger.

23. nov. 2023: Danske Ældreråds Konference: " Den kommunale velfærd kalder på nye løsninger og svære diskussioner". Kl. 10 – 15.30. Vingsted Centret ved Vejle.
Tilmeldingsfrist: 9. nov. 2023. BEMÆRK: Datosammenfald med ældrerådsmøde.

Beslutning:

Fællesmøde med ÆOS-udvalget 6/9: Det var et godt og konstruktivt møde, hvor emnerne på dagsordenen blev drøftet, og hvor politikerne spurgte ind til hverdagen ude på plejecentrene. Ældrerådet ser frem til kommende møder med ÆOS-udvalget.

Alzheimerforeningen holder foredrag "At bygge bro mellem hjem og plejehjem" 28/9 kl. 19 på Nakskov Bibliotek.

Kommende arrangementer med svarfrist efter Ældrerådets næste møde 5/10 aftales nærmere på mødet.

11. Meddelelser fra formanden

Sagsfremstilling:

Ældrerådets formand og næstformand orienterer om nyt siden sidst.

Herunder:

Der er taget kontakt til Udsatterrådet, som har udtrykt ønske om samarbejde bl.a. med Ældrerådet om Flextrafik og borgeroplevelser. Det nærmere samarbejde skal på skinner. Mere følger.

På Ældrerådets møde den 15. juni 2023 blev der under pkt. 19 og 20 stillet to spørgsmål til Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget/Borgerservice.

Til orientering for Ældrerådet er der den 20. juni 2023 modtaget svar på spørgsmålene fra Biblioteks- og Borgerservicechef Rasmus Stig Nielsen som flg.:

Spørgsmål 1 (pkt. 19):

Ny lov træder i kraft pr. 1. juni 2023: Lov nr. 603 af 31-05-2023. Fravigelse fra obligatorisk digital selvbetjening. Citat fra lovteksten: "Forslaget indebærer, at borgere, der i forvejen er fritaget fra Digital Post, får ret til at fravige fra kravet om at bruge en obligatorisk digital selvbetjeningsløsning alene på baggrund af deres fritagelse for Digital Post. Forslaget har til formål at skabe enklere og mere sammenhængende regler for digital kommunikation og gøre det nemmere for borgere, der har svært ved at betjene sig selv digitalt, at blive tilbudt et alternativ til digital selvbetjening." - Ældrerådet beder venligst Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget/Borgerservice oplyse, hvorledes denne nye lov vil blive efterlevet i Lolland Kommune.

Svar:

Indenfor udvalgets ressortområde er det primært Borgerservice, som skal håndtere loven, og i Borgerservice har Borgere fritaget for digital post indtil videre mulighed for at betjene sig selv via blanketter, som udfyldes og sendes som før digitaliseringen. Det gælder dog kun de områder, som Borgerservice har ansvar for eller er direkte involveret i.

På de områder, hvor ansvaret for opgaven ligger hos andre offentlige aktører, vil Borgerservice henvise borgeren til at kontakte den relevante myndighed, som må anvise et alternativ til den digitale løsning.

Borgerservice vil efter sommerferien kigge på, om der indenfor egne områder kan anvendes andre veje, f.eks. indtelefonering af anmodninger eller lignende, som gør det muligt at få hjælp uden at skulle møde op i Borgerservice.

Spørgsmål 2 (pkt. 20):

En 80-årig kvinde, der mødte op som aftalt på Borgerservice for at få oprettet MidID, blev afvist med den besked, at hun skulle have en bisidder med, og måtte derfor få en ny tid, som først var mulig en måned senere. Kvinden, som er velfungerende, følte sig krænket og udsat for aldersdiskrimination. Ældrerådet beder Fritids, Kultur- og Folkesundhedsudvalget/Borgerservice om en forklaring. Det har aldrig været meldt ud, at borgere over en vis alder skal medbringe bisidder. Kvinden var ikke blevet oplyst herom på forhånd, og ekspedienten ved skranken gav heller ikke nogen forklaring.

Svar:

Det indgår ikke i Borgerservice's procedurer at bede borgere møde op med bisidder i forbindelse med oprettelse af MIT-ID, men der kan være situationer, som kræver, at borgeren møder op med et vitterlighedsvidne, som kan bekræfte, at borgeren er den, han/hun udgiver sig for. Uden at kende den konkrete sag kunne det lyde som om det er det, som har været tilfældet.

Jf. Bekendtgørelse om MIT-ID til privatpersoner § 3, stk 3 skal identifikationen af borgeren ske, dels ved at borgeren fremviser bestemte typer af legitimation, dels ved at borgeren besvarer en række kontrolspørgsmål eller medbringer et vitterlighedsvidne, som kan bekræfte borgerens identitet.

I praksis oplever Borgerservice jævnligt, at borgere ikke kan besvare kontrolspørgsmålene og derfor ikke kan få oprettet MIT-ID, og i sådanne situationer opfordres borgerne til at komme tilbage med et vitterlighedsvidne, hvilket er tilstrækkeligt til, at oprettelsen kan ske. Alternativet er, at Borgerservice ikke kan oprette MIT-ID. Nævner Borgerservicepersonalet ikke muligheden for at komme tilbage med et vitterlighedsvidne, overholder personalet ikke deres vejledningsforpligtelse. Identifikation via vitterlighedsvidne sker for alle aldersgrupper.

Det kan endelig nævnes, at man i forbindelse med bookning af tid til MIT-ID i Borgerservice på kommunens hjemmeside gøres opmærksom på de krav om legitimation som stilles, herunder muligheden for at stille med vitterlighedsvidne eller svare på kontrolspørgsmål.

Beslutning:

Ældrerådet afventer udspil fra Udsatterådet om deres planer for samarbejde omkring borgeroplevelser med Flextrafik.

Det er ikke muligt at abonnere på Ældrerådets dagsordener og mødereferater. Formanden har påpeget det uheldige heri, idet Ældrerådet har pligt til at være synligt for målgruppen. Øvrige råd som Handicapråd, Udsatteråd og Integrationsråd kan der godt abonneres på. Svar afventes fra Strategi og Politik.

12. Eventuelt

Sagsfremstilling:

Ordet er frit.

Bilag:

- Bilag 1: Årshjul 2023 for Lolland Ældreråd
- Bilag 2: Ledige pleje- og ældreboliger pr. 24. aug. 2023

13. Kommunikation fra mødet

Sagsfremstilling:

Ældrerådet drøfter kort, hvad rådet ønsker kommunikeret videre til samarbejdspartnere og pressen.

Beslutning:

Drøftet.

Bestyrelser
Ældrerådet
Handicaprådet

4. september 2023

Sagsnr.:
00.30.10-000-1-23

Lolland Kommune
Økonomisektoren

Postadresse

Jernbanegade 7
4930 Maribo

Tlf.: 54 67 67 67
Fax: 54 67 67 68

lolland@lolland.dk
www.lolland.dk

Kontaktpersoner

Marie-Louise Lange
Økonomisk Sekretariat

Tlf.: 54676728
MLLA@lolland.dk

Budgetforslag 2024 i høring

Økonomi- og Erhvervsudvalget førstebehandler torsdag den 14. september 2023 budgetforslaget for 2024-2027. Efterfølgende sendes forslaget til behandling i byrådet. Byrådet mødes onsdag den 21. september.

Høringsperioden for Økonomi- og Erhvervsudvalgets budgetforslag finder sted nu, og fristen for aflevering af bemærkninger til budgetforslaget udløber **tirsdag den 19. september 2023 kl. 16.00**.

Budgetforslag 2024 kan findes på Intranettet under fanen 'Værktøjer', vælg herefter boksen 'Økonomi' og 'Budget'.

Budgetforslaget er desuden at finde på www.lolland.dk ('Kommunen' -> 'Økonomi og fakta' -> 'Budgetforslag 2024').

Bemærkninger til budgetforslag 2024 sendes til Økonomisektoren, okonomi_officiel@lolland.dk. Efter svarfristens udløb sikrer Økonomisk Sekretariat, at bemærkningerne i samlet form tilgår de politiske partier.

Med venlig hilsen

Sonja Jeppesen
Økonomichef

UDKAST

Lolland Ældreråd – HØRINGSSVAR 14. september 2023

Emne: Budgetforslag 2024 i høring

Høringssvar til: Økonomisektoren, økonomi_officiel@lolland.dk

Ældrerådet henviser til vores høringssvar dateret 24. august 2023 til sparekatalog budget 2024.

Vi forstår, at budgetforslaget ikke inkluderer besparelserne anført i sparekataloget.

Vi har flg. bemærkninger til "Budgetforslag 2024 til 2027 – Sammendrag til 1. behandling":

FKF side 15

Implementering af fremtidens bibliotek: Ældrerådet deltager gerne i arbejdet med at udvikle en ny biblioteksstrategi, så der tages videst muligt hensyn til den ældre befolkningsgruppe, både hvad angår behovet for geografisk nærhed og de ikke-digitale ældres mulighed for at drage nytte af bibliotekernes litterære og kulturelle tilbud.

ÆOS side 19:

Øget brug af velfærdsteknologi: Målet her skal ikke udelukkende være frigørelse af medarbejdertid og deraf følgende fokus på mere selvhjulpne borgere. Også hensynet til kvalitet i hjemmeplejen, tryghed for borgeren, værdien af den personlige kontakt og nødvendigheden af fysisk fremmøde af hensyn til observation af ændringer i almentilstand skal vægtes højt, ligesom velfærdsteknologi bør bygge på accept fra borgeren og/eller dennes pårørende.

ÆOS side 19:

Plejeboligstrategi: Det bemærkes, at der skal tilvejebringes placeringsmuligheder og finansiering til etablering af et nyt plejecenter. Da målet iflg. strategien er tre nye plejehjem i henh. Nakskov, Maribo og Rødby, og da placeringerne alle tre steder allerede er fastlagt, kan det højst være finansieringen, der mangler at komme på plads, og det må vel gælde for alle tre og ikke kun for et sted.

Med venlig hilsen

Lolland Ældreråd

14. september 2023

Lolland Ældreråd – HØRINGSSVAR 14. september 2023

Emne: Budgetforslag 2024 i høring

Høringssvar til: Økonomisektoren, økonomi_officiel@lolland.dk

Ældrerådet henviser til vores høringssvar dateret 24. august 2023 til sparekatalog budget 2024.

Vi forstår, at budgetforslaget ikke inkluderer besparelserne anført i sparekataloget.

Vi har flg. bemærkninger til "Budgetforslag 2024 til 2027 – Sammendrag til 1. behandling":

FKF side 15

Implementering af fremtidens bibliotek: Ældrerådet deltager gerne i arbejdet med at udvikle en ny biblioteksstrategi, så der tages videst muligt hensyn til den ældre befolkningsgruppe, både hvad angår behovet for geografisk nærhed og de ikke-digitale ældres mulighed for at drage nytte af bibliotekernes litterære og kulturelle tilbud.

ÆOS side 19:

Øget brug af velfærdsteknologi: Målet her skal ikke udelukkende være frigørelse af medarbejdertid og deraf følgende fokus på mere selvhjulpne borgere. Også hensynet til kvalitet i hjemmeplejen, tryghed for borgeren, værdien af den personlige kontakt og nødvendigheden af fysisk fremmøde af hensyn til observation af ændringer i almentilstand skal vægtes højt, ligesom velfærdsteknologi bør bygge på accept fra borgeren og/eller dennes pårørende.

ÆOS side 19:

Plejeboligstrategi: Det bemærkes, at der skal tilvejebringes placeringsmuligheder og finansiering til etablering af et nyt plejecenter. Da målet iflg. strategien er tre nye plejehjem i henh. Nakskov, Maribo og Rødby, og da placeringerne alle tre steder allerede er fastlagt, kan det højst være finansieringen, der mangler at komme på plads, og det må vel gælde for alle tre og ikke kun for et sted.

Med venlig hilsen

Lolland Ældreråd

14. september 2023

Integrationspolitik 2023-2025

Indhold

Forord	3
Indledning	4
Vision.....	4
Målgruppe	5
Indsatsområder	5
Sprog	6
Mål for danskundervisning	6
Uddannelse	7
Mål for uddannelsesindsatsen	7
Beskæftigelse	8
Mål for beskæftigelsesindsatsen.....	8
Fritid og Kultur	9
Mål for fritid og kultur.....	9
Bolig	10
Mål for boligområdet.....	10
Børn og Unge	11
Mål for Børn og Unge.....	11
Ældre	12
Mål for ældre	12
Udsatte	13
Mål for udsatte.....	13
Repatriering	14
Mål for repatriering.....	14

Forord

...

Vibeke Grave
Formand for Social- og
Arbejdsmarkedsudvalget

UDKAST

Indledning

Lolland Kommunes integrationspolitik sætter rammerne for kommunens samlede integrationsindsats, så der sikres en sammenhængende indsats, der kan medvirke til, at borgere med anden etnisk baggrund får de samme muligheder for at deltage aktivt i samfundslivet og på arbejdsmarkedet som borgere med dansk baggrund.

Derudover har politikken til formål at fremme en åben dialog og gensidig forståelse mellem mennesker med forskellige etniske og kulturelle baggrunde. En forståelse, der med tiden kan udvikles til accept, ligestilling og en gensidig respekt og anerkendelse af hinanden uanset det enkelte menneskes etniske baggrund.

Kommunens Integrationsråd skal inddrages og høres således, at det sikres, at kommunens integrationsindsats er effektiv og fremmer etnisk ligestilling.

Integrationspolitikken ligger i forlængelse af kommunens Social- og Arbejdsmarkedspolitik, og politikken har været behandlet af Lolland Kommunes politiske fagudvalg, som hver især har fastsat mål for deres respektive områder i Integrationspolitikken.

I nogle af målene anvendes begreber som ikke-vestlige indvandrere, som ikke optræder i resten politikken. Disse mål stammer fra Udlændige- og Integrationsministeriets portal "Det nationale Integrationsbarometer".

Vision

- Alle borgere skal uanset etnicitet, køn, alder og religion have de bedste forudsætninger og muligheder for at have et godt liv og være selvforsørgende.
- Alle borgere skal have mulighed for at have tilknytning til og for at tage aktiv del i lokalsamfundet.

Målgruppe

Lolland Kommune er på trods af en relativ lille befolkning præget af mange forskellige kulturer og etniciteter. Den 1. januar 2023 havde 39.921 borgere deres bopæl i Kommunen. Heraf havde 4.053 borgere eller 10,2 % en anden etnisk baggrund end dansk.

Samlet repræsenterer kommunens borgere med anden etnisk baggrund flere end 100 forskellige nationaliteter. Nogle nationaliteter er repræsenteret ved flere hundrede borgere, mens andre er repræsenteret ved ganske få eller blot en enkelt borger. Derved har mange af kommunens borgere ikke blot andre oprindelseslande men også andre kulturelle baggrunde.

De største grupper af borgere med andre etniske og kulturelle baggrunde har deres rødder på Balkan, i Polen, Syrien, Ukraine og Tyskland i alt 2.168 borgere eller 5,4 % af kommunens indbyggertal, eller mere end hver anden af kommunens borgere med anden etnisk baggrund.

Målgruppen for Integrationspolitikken er de borgere, der er kommet til kommunen som indvandrere eller flygtninge og deres efterkommere.

I den politiske debat, i dagspressen og af Danmarks Statistik anvendes forskellige begreber om den del af befolkningen, der har en anden etnisk baggrund. Det kan være begreber som indvandrere og efterkommere fra vestlige eller ikke-vestlige lande. Lolland Kommune anvender ligeledes disse begreber for at kunne måle og følge op på de indsatser, der igangsættes på baggrund af Integrationspolitikken:

- Danske statsborgere er som udgangspunkt født i Danmark og har mindst en forælder, der er dansk statsborger eller de født i udlandet og har efter ansøgning fået tildelt statsborgerskab (indfødsret) af Folketinget.
- Alle andre borgere betegnes enten som indvandrere, der er født i udlandet, eller efterkommere, der er født i Danmark.
- Gruppen af vestlige lande består af: EU, Andorra, Australien, Canada, Island, Liechtenstein, Monaco, New Zealand, Norge, San Marino, Schweiz, USA og Vatikanstaten.
- Gruppen af ikke-vestlige lande består af alle andre lande.

Indsatsområder

- Sprog
- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Fritid og kultur
- Bolig
- Børn og unge
- Ældre
- Udsatte grupper
- Repatriering

Sprog

Et fælles sprog, som alle er i stand til at tale, har stor betydning for sammenhængskraften i samfundet.

Derfor er det nødvendigt, at både børn, unge og voksne lærer det danske sprog og løbende udvikler deres færdigheder. Så det sikres, at alle har mulighed for at være del af fællesskabet i børnehaven, skolen eller på arbejdspladsen.

Sprog og danskuddannelse har stor betydning for at være en del af det danske samfund, det være sig både fagligt og socialt. Derfor spiller sproget en utrolig vigtig rolle for at skabe vellykket integration.

Af denne årsag er det vigtigt, at Lolland Kommune har gode muligheder for, at borgere med andre etniske baggrunde kan lære det danske sprog. Undervisningen på Lolland Sprogskole et centralt element for at sikre nytilkomne indvandreres og flygtninges adgang til det danske samfund.

Landets kommuner og herunder Lolland Kommune har pligt til at sørge for, at borgere, der er omfattet af danskuddannelsesloven og bosat i kommunen, orienteres om sprogskolens uddannelses tilbud.

I forhold til grænsependlere og udenlandske medarbejdere f.eks. på byggeriet af Femern Bælt-tunnelen kan informationsforpligtelsen opfyldes ved, at virksomhederne informeres om mulighederne for danskundervisning og ved virksomhedsforlagt undervisning.

For at sikre, at Sprogskolens kursister kan deltage i undervisningen på trods af tidsmæssige og/eller geografiske udfordringer, tilbyder Lolland Sprogskole undervisning på både dag- og aftenhold og både i Nakskov og i Maribo samt online fjernundervisning.

Da, beskæftigelse anses for at være den primære vej til social integration i det danske samfund, er det vigtigt at forberede indvandrere og flygtninge på arbejdslivet gennem danskuddannelsesforløb med et virksomhedsrettet fokus.

Udover sprogundervisningen modtager Lolland Sprogskoles kursister bl.a. også undervisning i danske samfundsforhold.

Mål for danskundervisning

1. Andelen af kommunens voksne flygtninge og familiesammenførte, omfattet af integrationsprogrammet under integrationsloven, der består en danskprøve inden for 5 år skal være højere eller lig med landsgennemsnittet.

I 2021 bestod 72 % af de voksne flygtninge og familiesammenførte i Lolland Kommune, der var omfattet af integrationsprogrammet under integrationsloven, en danskprøve inden for 5 år. Landsgennemsnittet var 62 %.

Uddannelse

Uddannelse er vejen frem for alle unge uanset køn eller herkomst. De unge skal selvfølgelig vælge en uddannelse indenfor et område, der interesserer dem; men det er vigtigt, at de unges uddannelsesvalg også tager udgangspunkt i arbejdsmarkedets behov. For formålet med en uddannelse er netop, at den giver adgang til beskæftigelse.

I disse år er virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft dog så stor, at det næsten er underordnet hvilken uddannelse, de unge fuldfører.

Alle forældre har ambitioner på deres børns vegne og har ønsker til børnenes fremtidige karriere. Her er det vigtigt at fastholde, at unges uddannelse bør tage udgangspunkt i de unges egne ønsker og evner, og ikke nødvendigvis i forældrenes forventninger.

Eleverne i kommunens skoler kommer med mange forskellige kulturelle og etniske baggrunde, og dette bør skolerne være opmærksomme på.

For de borgere, der er kommet til landet som voksne, er en danskuddannelse et godt udgangspunkt både i forhold til job og uddannelse. Derudover har danskuddannelsen også til formål at give udlændinge de nødvendige forudsætninger for at klare sig som borgere i Danmark. I 2021 bestod 72 % af kursisterne på Lolland Sprogskole, der var omfattet af integrationsprogrammet under integrationsloven, en danskprøve inden for 5 år. Landsgennemsnittet var 62 %.

Mål for uddannelsesindsatsen

1. Andelen af indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der opnår karakteren 2 eller derover ved 9. klasses afgangsprøve i skriftlig dansk og matematisk problemløsning, skal være på samme niveau som for personer med dansk oprindelse samt være på niveau med landsgennemsnittet.

I 2022 havde indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Lolland Kommune en

beståelsesprocent på 93 %, hvilket var 4 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse. Til sammenligning var landsgennemsnittet for indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse var 96 %, hvilket var 3 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse.

2. Andelen af 20-24-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der mindst har gennemført en dansk ungdomsuddannelse, skal være på samme niveau som for personer med dansk oprindelse, samt være på niveau med landsgennemsnittet.

I 2021 havde 40 % af de 20-24-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse i Lolland Kommune gennemført mindst en dansk ungdomsuddannelse, hvilket var 10 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse. Til sammenligning var landsgennemsnittet for 20-24-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse på 68 %, hvilket var 12 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse.

3. Andelen af 25-39-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der har gennemført en dansk videregående uddannelse, skal være på samme niveau som for personer med dansk oprindelse, samt være på niveau med landsgennemsnittet.

I 2021 havde 15 % af de 25-39-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, gennemført en dansk videregående uddannelse, hvilket var 4 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse. Til sammenligning var landsgennemsnittet for 25-39-årige indvandrere (ankommet som 0-12-årig) og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse på 41 %, hvilket var 7 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse.

Beskæftigelse

Tilknytningen til arbejdsmarkedet betyder meget for den enkelte borgers muligheder for at blive integreret ikke bare på arbejdspladsen men også i samfundet. Ligesom det har stor betydning for den enkelte borgers uanset etnisk baggrund muligheder for at være selvforsørgende og uafhængig af offentlig kommunal forsørgelse.

Derudover er de sociale fællesskaber, der findes på alle arbejdspladser vigtige for at skabe netværk og relationer på tværs af etniske, kulturelle og religiøse forskelle.

I disse år, hvor arbejdsmarkedet er præget af en lav ledighed, oplever mange virksomheder vanskeligheder ved at besætte ledige stillinger. Derfor er der mulighed for, at flere borgere med anden etnisk baggrund, der modtager offentlige kommunale forsørgelsesydelse, kan komme i beskæftigelse og blive selvforsørgende.

I de seneste 10 år er antallet af borgere med anden etnisk baggrund, der har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, steget mere end blandt den sammenlignelige gruppe af personer med dansk baggrund.

I Lolland Kommune er der fortsat et udviklingspotentiale i, at flere borgere med anden etnisk baggrund kan opnå tilknytning til arbejdsmarkedet og herunder et særligt potentiale for, at kvinder med anden etnisk baggrund kan opnå hel- eller deltidstilknytning til arbejdsmarkedet.

Manglen på arbejdskraft og byggeriet af Femern Bælt-tunnelen har medført, at der kommer flere migrantarbejdere og udenlandsk arbejdskraft til Lolland Kommune; men tunnelbyggeriet giver også en afledt beskæftigelse, der betyder at flere borgere i kommunen får mulighed for at komme i beskæftigelse eller få en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er Lolland Kommunes holdning, at det er et fælles ansvar, at borgerne og herunder borgere med anden etnisk baggrund opnår en tilknytning til arbejdsmarkedet; men kommunen forventer også, at den enkelte borger aktivt søger at blive selvforsørgende.

Parallelt hermed arbejder kommunen for at fjerne de barrierer, der kan være på arbejdsmarkedet for borgere med anden etnisk baggrund. Bl.a. ved at informere virksomhederne og inddrage dem i integrationsindsatsen.

Det er Lolland Integrationsråds erfaring at mange borgere med anden etnisk baggrund, der er i beskæftigelse, ikke har sikret dem selv gennem medlemskab af a-kasser og faglige organisationer.

Integrationsrådet opfordrer derfor borgere med anden etnisk baggrund i beskæftigelse til at organisere sig, så de vil være bedre stillede, hvis de skulle stå uden arbejde.

Mål for beskæftigelsesindsatsen

1. Beskæftigelsesfrekvensen (Beregnes som antallet af beskæftigede i pct. af hele befolkningsgruppen) blandt 25-64-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse skal være på samme niveau som for personer med dansk oprindelse samt være på niveau med landsgennemsnittet.

I 2022 var beskæftigelsesfrekvensen blandt 25-64-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse på 58 %, hvilket var 11 % lavere end for personer med dansk oprindelse. Til sammenligning var landsgennemsnittet for 25-64-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse på 65 %, hvilket var 17 %-point lavere end for personer med dansk oprindelse.

2. Beskæftigelsesgab (Beregnes som forskellen i %-point mellem beskæftigelsesfrekvensen for personer med ikke-vestlig oprindelse og personer med dansk oprindelse) mellem 25-64-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse og personer med dansk oprindelse skal være mindre eller på niveau med landsgennemsnittet.

I 2021 var beskæftigelsesgab i Lolland Kommune på 11 %-point, hvilket var lavere end landsgennemsnittet på 18 %-point.

Fritid og Kultur

Næst efter arbejdslivet har det lokale fritids- og kulturliv stor betydning for integrationen af nye borgere i lokalsamfundet.

I det frivillige fritids- og foreningsliv bygges der bro mellem mennesker uanset deres køn, alder, etniske eller kulturelle baggrund. Der er tilbud til alle aldersgrupper og ofte mulighed for at få direkte indflydelse på tilbuddene ved at deltage i det frivillige arbejde som træner, bestyrelsesmedlem el.lign.

Mange borgere med en anden etnisk eller kulturel baggrund, har ikke nødvendigvis kendskab til det danske privatfinansierede foreningsliv. Derfor opfordres kommunens borgere med en anden etnisk eller kulturel baggrund til at deltage aktivt i det frivillige foreningsliv.

Integrationsrådet har den forhåbning, at de frivillige foreninger i kommunen kan inddrages bredt i integrationsarbejdet og derved komme til at spille en mere aktiv rolle med opgaver, som kommunen ikke kan løfte på samme vis. Foreninger tænkes her bredt og indbefatter både kultur- og fritidsområdet med tilbud til alle aldersgrupper.

Integrationsrådet vil gerne evt. i samarbejde med Frivilligcentret motivere kommunens borgere med anden etnisk baggrund til selv at deltage i frivilligt arbejde og evt. hjælpe dem til at stifte egne foreninger.

Mål for fritid og kultur

1. Integrationsrådet ønsker at flest mulige foreninger inddrages i integrationsarbejdet, så foreningerne kan medvirke til at bygge bro mellem borgere med dansk og anden etnisk baggrund.
2. ...
3. ...

Bolig

Nyankomne flygtninge skal mødes med en målrettet og koordineret indsats, når de bosættes i Lolland Kommune.

Situationen omkring bosætningen og valg af boligområde har stor betydning for de enkeltes fremtidige hverdag og muligheden for etablering af sociale relationer og netværk.

Da, det er velkendt, at netværk kan føre til bedre integration og beskæftigelse, bør der fortsat være et stort fokus på boligplaceringen af nyankomne flygtninge.

Lolland Kommune arbejder løbende på at forbedre den sociale sammensætning i flere af kommunens boligområder. Det har skabt stor forandring flere steder; men kommunen har fået et boligområde, der er udpeget som forebyggelsesområde.

Et forebyggelsesområde er karakteriseret ved, at mange beboerne hyppigt står uden for arbejdsmarkedet, har lavere indkomst, har alene grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, er dømte samt, at en højere andel af beboerne har en ikke-vestlig baggrund end i resten af kommunens boligområder.

Forbedringen af den sociale sammensætning i Lolland Kommunes boligområder kan bevirke, at flere borgere med forskellige baggrunde kan få glæde af hinanden og eventuelt danne nye netværk.

Det er kommunens ønske, at borgerne uanset baggrund skal være en aktiv del af fællesskabet. Forbedringen af beboersammensætningen i sociale boligområder kan være et skridt på vejen. Der samtidig betyder, at nyttilkomne beboere hurtigere får mulighed for at tage aktiv del i et mangfoldigt fællesskab, der styrker deres muligheder for deltagelse i foreningsliv og kulturelle aktiviteter.

Boligplaceringen af nyankomne flygtninge bør fortsat ske med udgangspunkt i en hensigtsmæssig geografisk spredning samt i områder, der giver den enkelte muligheder for at deltage aktivt i lokalsamfundet, heriblandt danskundervisning, foreningsliv og kulturelle aktiviteter. Samtidig med, at der bevares et alsidigt bosætningsmønster.

Mål for boligområdet

1. Boligplaceringen af nyankomne flygtninge skal ske med udgangspunkt i en hensigtsmæssig geografisk spredning i kommunen.
2. ...
3. ...

Børn og Unge

Alle forældre ønsker at deres børn trives og at børnene får den bedste mulige fremtid, der hvor de nu bor. Nye forældre kan ofte have behov for information om børns rettigheder og barnets tarv; men det er særligt vigtigt, at disse informationer gives til nye forældre med anden kulturel eller etnisk baggrund, der har begrænset kendskab til dansk kultur og børneopdragelse.

Det er ligeledes vigtigt at nye forældre med anden kulturel eller etnisk baggrund forstår årsagen til og værdien af, at de fleste børn i Danmark er i dagtilbud.

Ikke alene giver daginstitutionerne mulighed for, at begge forældre kan opretholde en tilknytning til arbejdsmarkedet; men daginstitutionerne er også med til at sikre førskolebørnenes indlæring af det danske sprog og en grundlæggende forståelse af dansk kultur og mentalitet, inden børnene begynder i grundskolen.

Det er Lolland Kommune forhåbning, at en god start vil kunne begrænse, at børn oplever mistrivsel, mobning og andre konflikter i daginstitution og efterfølgende i grundskolen som følge af en mislykket integration.

Daginstitutioners og skolers m.v. kontakt til forældre med begrænsede danskundskaber bør aldrig føre til, at børn og unge skal fungere som tolke for deres forældre. Det samme gør sig i alle andre dele af Lolland Kommune.

Børn og unge i Danmark har mange frihedsrettigheder, der ikke nødvendigvis er kendt eller accepteret af alle familier med anden kulturel eller etnisk baggrund.

Familierne kan forsøge at sikre, at de unge overholder familiens sociale og kulturelle normer gennem det, som vi i dag betegner som social kontrol.

Det er vigtigt at være bevidst om, at social kontrol hæmmer den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder. Social kontrol kan også påvirke unges valg af uddannelse, fritidsaktiviteter, kæreste eller ægtefælle og kan i sjældne tilfælde udvikle sig til æresrelaterede konflikter.

Mål for Børn og Unge

1. Mistrivsel og mobning blandt og overfor børn og unge skal begrænses.
2. Dagtilbud og skoler skal være opmærksomme på om der forekommer social kontrol.
3. ...

Ældre

I løbet af de sidste årtier, har Lolland Kommune udviklet sig til et mangfoldigt samfund med mange borgere, der ikke er opvokset i Danmark, men er kommet hertil som unge eller voksne. Mange af disse borgere, der efterhånden er blevet ældre, skal nu skabe sig en tryk og meningsfyldt tilværelse som ældre.

Der har tidligere været en forståelse af, at mange borgere med andre etniske baggrunde ville vende tilbage til deres hjemlande, når de blev ældre, og dertil findes forskellige offentlige hjælpe- og støttemuligheder bl.a. repatriering. De faktiske forhold er imidlertid, at de fleste ældre borgere med andre etniske baggrunde forventer at blive i Danmark, også selv om de er kommet til landet i forventning om, at opholdet her kun skulle være midlertidigt.

Ældre med andre etniske baggrunde vil derved komme til at fylde mere i Lolland Kommunes ældrepleje fremover.

Ældre med begrænset kendskab til det danske samfund og det danske sprog vil ofte mere sårbare end ældre med dansk baggrund og deres sundhedstilstand vil i mange tilfælde også være dårligere end hos de fleste ældre med dansk baggrund. Derved er de i større risiko for at opleve ensomhed og isolation, da et begrænset kendskab til det danske samfund og det danske sprog samt til ældreplejens tilbud og muligheder kan gøre dem yderligere sårbare. Men det er vigtigt at understrege, at ikke alle ældre med anden etnisk baggrund kan vurderes ens.

Ældreområdetets forebyggende hjemmebesøg tilbydes alle ældre borgere med det formål at afdække deres behov for hjælp og pleje. I forhold til ældre med anden etnisk baggrund bør de forebyggende hjemmebesøg indledes med tilbud om informationsmøder allerede i 60-65-års alderen. Informationsmøderne vil f.eks. kunne ske i samarbejde med etniske foreninger eller Integrationsrådet.

Da, gruppen af borgere i ældreplejen, der har begrænset kendskab til både det danske sprog og til danske kulturelle normer, forventes at blive større fremover, bør det overvejes, hvordan Lolland Kommune bedst kan hjælpe denne gruppe borgere, der ikke nødvendigvis har tradition for en offentlig drevet ældrepleje.

Integrationsrådet peger på en række områder, der vil være vigtige for at modtage ældre

borgere med andre sproglige og kulturelle baggrunde:

- Lolland Kommunes ældrepleje bør tilpasses den enkelte ældres livssituation uanset, om den ældre er født i eller uden for Danmark.
- Udvikling af information om kommunens tilbud på ældreområdet, der er målrettet borgere med anden kulturel eller etnisk baggrund.
- Tosprogede medarbejdere i ældreplejen eller anvendelse af tolke vil kunne lette den daglige kommunikation med ældre, der har et begrænset kendskab til det danske sprog.
- Børn eller andre familiemedlemmer bør ikke fungere som tolke for ældre borgere i ældreplejen og lign., da dette kan være blufærdighedskrænkende for begge parter.
- Alle borgere, der får mad fra kommunen, kan få den kost, der passer til deres kulturelle og/eller etniske baggrund.
- Personlig pleje til borgere i ældreplejen bør så vidt muligt planlægges, så de, der ønsker det, kan modtage pleje fra en af samme køn.

Ældre mennesker har uanset kulturel eller etnisk baggrund brug for at tage del i sociale fællesskaber og for at blive mødt med interesse for deres liv og ressourcer. Derfor er det vigtigt at fokusere på det enkelte menneskes historie, nuværende situation og ønsker til fremtiden for at skabe tværgående løsninger.

Alle har brug for at blive mødt med indsigt og helhedstænkning. De problemer, som mange ældre mennesker har, ligner ofte hinanden, mens løsningerne derimod kræver en individuel og personlig tilgang.

Mål for ældre

1. Øget fokus på ældre mennesker med anden etnisk herkomst end dansk.
2. ...
3. ...

Udsatte

Bandt kommunens borgere med andre kulturelle og etniske baggrunde er der som for borgere med dansk baggrund mennesker, som befinder sig i udsatte sociale livssituationer og derfor ikke drager nytte af samfundets almindelige tilbud til borgene.

Det er ligeledes vigtigt, at borgere med andre kulturelle og etniske baggrunde med handicap eller funktionsnedsættelser får mulighed for at drage nytte af samfundets almindelige tilbud og får tilknytning til arbejdsmarkedet.

Lolland Udsatteråd definerer socialt udsatte som mennesker der er ramt af hjemløshed, fattigdom, ensomhed, sindslidelse, prostitution, vold, alkohol- eller stofmisbrug.

Integrationsrådet gør opmærksom på, at borgere med begrænset kendskab til dansk kultur og dansk sprog vil være i risiko for at blive socialt udsatte, f.eks. hvis de mister en ægtefælle. Kvinder med anden kulturel eller etnisk baggrund, der har begrænset kontakt til det omkringliggende samfund vil i denne sammenhæng være særligt udsatte.

Derudover vil nogen af de borgere, der er kommet til kommunen som flygtninge fra konflikt- eller fra krigsområder, være så påvirkede af deres oplevelser, at de ligeledes vil være i risiko for at blive socialt udsatte.

Mål for udsatte

1. Et fortsat fokus på at hjælpe udsatte integrationsborgere.
2. ...
3. ...

Repatriering

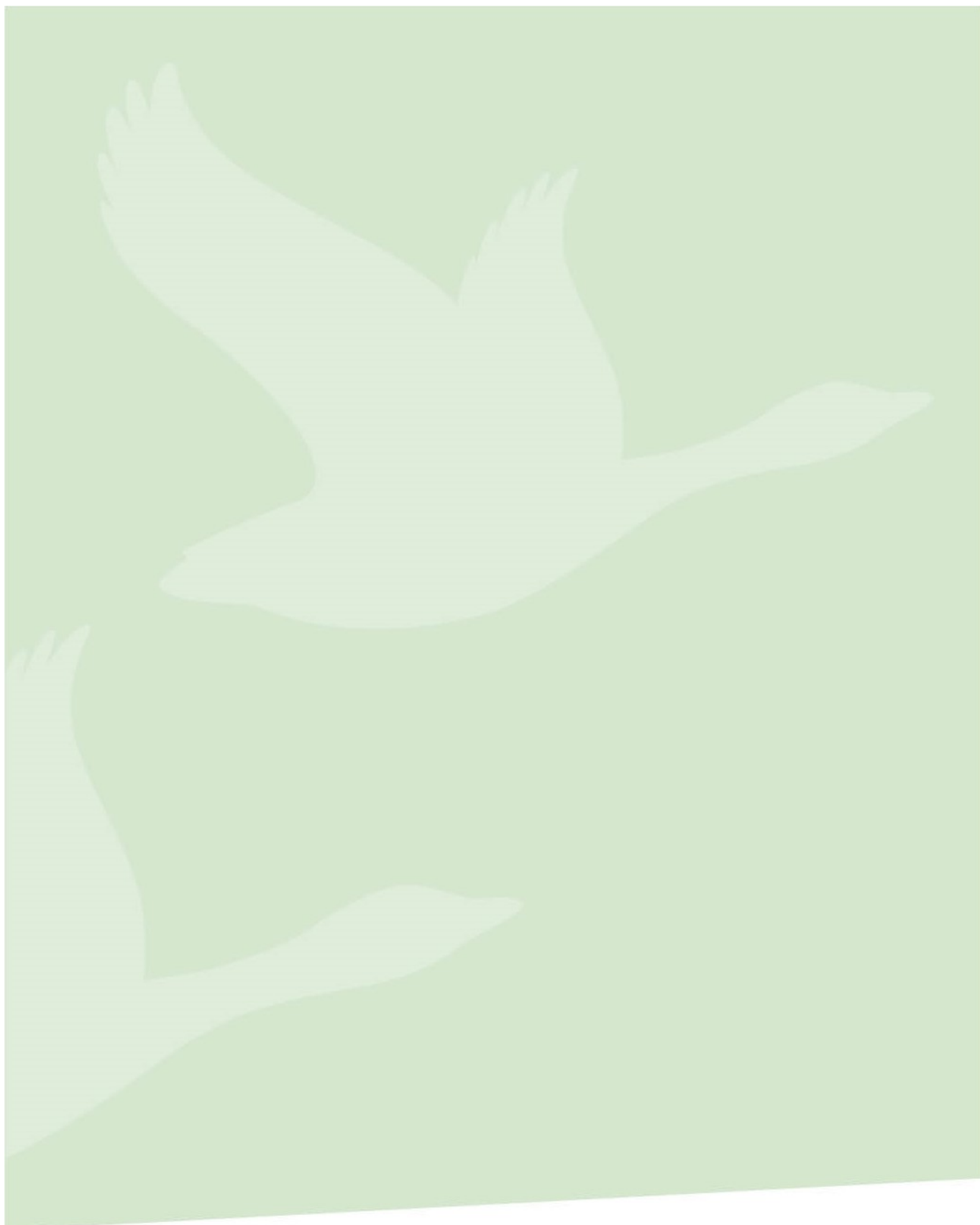
Repatrieringsordningen har til formål, at udlændinge og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab kan få rådgivning om muligheden for at vende tilbage til deres hjemland, tidligere opholdsland eller et land, hvortil de har nær familiemæssig tilknytning.

Lolland Kommune informerer borgerne i målgruppen om muligheden for repatriering i forbindelse med samtaler i jobcentret eller ved direkte henvendelse; men kommunen lægger samtidig vægt på at repatriering er et tilbud om støtte til en frivillig tilbagevenden.

Dansk Flygtningehjælp rådgiver ansøgerne, mens kommunen behandler ansøgningen og står for udbetaling af den økonomisk støtte til flytning, etablering og underhold den første tid i hjemlandet.

Mål for repatriering

1. I Lolland Kommune vejledes borgere, der er i målgruppen for repatriering og er i kontakt med Jobcentret, om mulighederne for repatriering i forbindelse med de samtaler, som de alligevel har med Jobcentret.
2. De af kommunens borgere, som ikke er i direkte kontakt med Jobcentret, kan få information om repatriering i Jobcentret.
3. Integrationsrådet ønsker at invitere til et informationsmøde om repatriering f.eks. i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp.

Lolland Kommune
Torvet 3
4930 Maribo
Tlf. 54 67 67 67
www.lolland.dk

UDKAST

Lolland Ældreråd – HØRINGSSVAR 14. september 2023

Emne: Integrationspolitik 2023-2025

Høringssvar til: Chefkonsulent Henrik B. Frederickson, Lolland Kommune, Social- og Arbejdsmarked, boge@lolland.dk

Ældrerådet sætter pris på de gode intentioner i udkastet til Integrationspolitik 2023-2025. Vi har gennemgået politikken og har disse bemærkninger:

I samspillet mellem personale i ældreplejen og ældre indvandrere kan sproglige og kulturelle forskelle føre til en barriere for samarbejdet og dialogen. Særlige målrettede indsatser kan være nødvendige såsom at løfte personalets **interkulturelle kompetencer**.

Udarbejdelse af en **mangfoldighedsstrategi** i hjemmeplejen og på plejehjemmene vil kunne sikre en tryk alderdom for ældre indvandrere. Gensidig kulturforståelse og respekt skal sikres, og også de frivillige skal inddrages, så aktiviteter kommer til at favne bredt og ikke udelukker nogen fra deltagelse.

Informationsmøder allerede i 60-65 års alderen, som beskrevet i politikken, vil være en fornuftig optakt til de forebyggende hjemmebesøg hos ældre indvandrere. Inddragelse af pårørende er her en vigtig faktor, idet det skal sikres, at plejen af den ældre i hjemmet ikke kommer til at blive en barriere for familien i forhold til deres muligheder for uddannelse, arbejdsmarked og integration i almindelighed.

Det danske foreningsliv har en vigtig opgave i at tage vel imod ældre medborgere med anden etnisk baggrund. Et godt socialt liv som ældre reducerer risikoen for ensomhed. Vi bemærker med tilfredshed, at Integrationsrådet gerne indgår i samarbejde med Frivilligcenteret om at inddrage foreningerne, så der kan bygges bro mellem borgere med dansk og anden etnisk baggrund. Ældrerådet vil her være en naturlig medspiller og deltager også gerne i arbejdet.

I takt med, at Lolland Kommune på det seneste har haft succes med rekruttering af udenlandsk personale til ældresektoren, har integrationspolitikken fået en **dobbel betydning**, idet både de nye medarbejdere og kommunens ældre borgere af anden etnisk herkomst kan drage nytte af en gennemtænkt og opdateret integrationspolitik.

De nye medarbejdere skal opleve en diskriminationsfri kommune, grundigt sprogkursus, og oplæring og uddannelse med sigte på, at de vil kunne varetage et job i ældresektoren på lige fod med deres etnisk danske kolleger.

Med venlig hilsen

Lolland Ældreråd

14. september 2023

Mødeplan 2024

Januar			Februar			Marts			April			Maj			Juni		
Ma	1.		To	1.	KL Topmøde Børn og Unge	Fr	1.		Ma	1.	2. Påskedag ¹⁴	On	1.		Lø	1.	
Ti	2.		Fr	2.	KL Topmøde Børn og Unge	Lø	2.		Ti	2.		To	2.	BY kl. 18.00	Sø	2.	
On	3.		Lø	3.		Sø	3.		On	3.		Fr	3.		Ma	3.	²³
To	4.		Sø	4.		Ma	4.	¹⁰	To	4.		Lø	4.		Ti	4.	
Fr	5.		Ma	5.	KTM kl. 13.00 ⁶	Ti	5.		Fr	5.		Sø	5.		On	5.	Grundlovsdag
Lø	6.		Ti	6.	SA kl. 14.00	On	6.		Lø	6.		Ma	6.	KTM kl. 13.00 ¹⁹	To	6.	
Sø	7.		On	7.	ÆOS kl. 16.00	To	7.		Sø	7.		Ti	7.	SA kl. 14.00	Fr	7.	
Ma	8.	KTM kl. 13.00 ²	To	8.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Fr	8.		Ma	8.	¹⁵	On	8.	ÆOS kl. 16.00	Lø	8.	
Ti	9.	FKF kl. 11.00 SA kl. 14.00	Fr	9.		Lø	9.		Ti	9.		To	9.	Kr. Himmelfartsdag	Sø	9.	EU-valg
On	10.	BS kl. 15.30 ÆOS kl. 16.00	Lø	10.		Sø	10.		On	10.		Fr	10.		Ma	10.	KTM kl. 13.00 ²⁴
To	11.	KØF	Sø	11.		Ma	11.	KTM kl. 13.00 ¹¹	To	11.	Teknik og Miljø'23	Lø	11.		Ti	11.	FKF kl. 11.00 SA kl. 14.00
Fr	12.	KØF	Ma	12.	⁷	Ti	12.	SA kl. 14.00	Fr	12.	Teknik og Miljø'23	Sø	12.		On	12.	BS kl. 15.30 ÆOS kl. 16.00
Lø	13.		Ti	13.		On	13.	ÆOS kl. 16.00	Lø	13.		Ma	13.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30 ²⁰	To	13.	Folkemøde
Sø	14.		On	14.		To	14.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Sø	14.		Ti	14.		Fr	14.	Folkemøde
Ma	15.	³	To	15.		Fr	15.		Ma	15.	KTM kl. 13.00 ¹⁶	On	15.		Lø	15.	Folkemøde
Ti	16.		Fr	16.		Lø	16.		Ti	16.	SA kl. 14.00	To	16.	KL – Social- og Sundhedp. Forum	Sø	16.	Folkemøde
On	17.		Lø	17.		Sø	17.		On	17.	ÆOS kl. 16.00	Fr	17.	KL – Social- og Sundhedp. Forum	Ma	17.	²⁵
To	18.	ØKE kl. 9.00	Sø	18.		Ma	18.	¹²	To	18.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Lø	18.		Ti	18.	
Fr	19.		Ma	19.	⁸	Ti	19.	ØKE kl. 9.00	Fr	19.		Sø	19.	Pinsedag	On	19.	
Lø	20.		Ti	20.		On	20.		Lø	20.		Ma	20.	2. Pinsedag ²¹	To	20.	ØKE kl. 9.00
Sø	21.		On	21.		To	21.	KL Topmøde	Sø	21.		Ti	21.		Fr	21.	
Ma	22.	⁴	To	22.	ØKE kl. 9.00	Fr	22.	KL Topmøde	Ma	22.	¹⁷	On	22.		Lø	22.	
Ti	23.		Fr	23.		Lø	23.		Ti	23.		To	23.	ØKE kl. 9.00	Sø	23.	
On	24.		Lø	24.		Sø	24.		On	24.		Fr	24.		Ma	24.	²⁶
To	25.	BY kl. 18.00	Sø	25.		Ma	25.	¹³	To	25.	ØKE kl. 9.00	Lø	25.		Ti	25.	
Fr	26.		Ma	26.	⁹	Ti	26.	BY kl. 18.00	Fr	26.		Sø	26.		On	26.	
Lø	27.		Ti	27.		On	27.		Lø	27.		Ma	27.	²²	To	27.	BY kl. 18.00
Sø	28.		On	28.		To	28.	Skærtorsdag	Sø	28.		Ti	28.		Fr	28.	
Ma	29.	⁵	To	29.	BY kl. 18.00	Fr	29.	Langfredag	Ma	29.	¹⁸	On	29.		Lø	29.	
Ti	30.					Lø	30.		Ti	30.		To	30.	BY kl. 18.00	Sø	30.	
On	31.					Sø	31.	Påskedag				FR	31.				

Mødeplan 2024

Juli			August			September			Oktober			November			December		
Ma	1.	27	To	1.		Sø	1.		Ti	1.		Fr	1.		Sø	1.	
Ti	2.		Fr	2.		Ma	2.	KTM kl. 13.00 ³⁶	On	2.		Lø	2.		Ma	2.	KTM kl. 13.00 ⁴⁹
On	3.		Lø	3.		Ti	3.	SA kl. 14.00	To	3.	ØKE kl. 9.00	Sø	3.		Ti	3.	SA kl. 14.00
To	4.		Sø	4.		On	4.	ÆOS kl. 16.00	Fr	4.		Ma	4.	⁴⁵	On	4.	ÆOS kl. 16.00
Fr	5.		Ma	5.	³²	To	5.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Lø	5.		Ti	5.		To	5.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30
Lø	6.		Ti	6.		Fr	6.		Sø	6.		On	6.		Fr	6.	
Sø	7.		On	7.		Lø	7.		Ma	7.	⁴¹	To	7.	Job Camp	Lø	7.	
Ma	8.	²⁸	To	8.		Sø	8.		Ti	8.		Fr	8.	Job Camp	Sø	8.	
Ti	9.		Fr	9.		Ma	9.	³⁷	On	9.		Lø	9.		Ma	9.	⁵⁰
On	10.		Lø	10.		Ti	10.		To	10.	BY kl. 18.00	Sø	10.		Ti	10.	
To	11.		Sø	11.		On	11.		Fr	11.		Ma	11.	KTM kl. 13.00 ⁴⁶	On	11.	
Fr	12.		Ma	12.	KTM kl. 13.00 ³³	To	12.	ØKE kl. 9.00	Lø	12.		Ti	12.	SA kl. 14.00	To	12.	ØKE kl. 9.00
Lø	13.		Ti	13.	SA kl. 14.00	Fr	13.		Sø	13.v		On	13.	ÆOS kl. 16.00	Fr	13.	
Sø	14.		On	14.	ÆOS kl. 16.00	Lø	14.		Ma	14.	⁴²	To	14.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Lø	14.	
Ma	15.	²⁹	To	15.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Sø	15.		Ti	15.		Fr	15.		Sø	15.	
Ti	16.		Fr	16.		Ma	16.	³⁸	On	16.		Lø	16.		Ma	16.	⁵¹
On	17.		Lø	17.		Ti	17.		To	17.		Sø	17.		Ti	17.	
To	18.		Sø			On	18.		Fr	18.		Ma	18	⁴⁷	On	18.	
Fr	19.		Ma	19.	³⁴	To	19.	BY kl. 18.00	Lø	19.		Ti	19.		To	19.	BY kl. 18.00
Lø	20.		Ti	20.		Fr	20.		Sø	20.		On	20.		Fr	20.	
Sø	21.		On	21.		Lø	21.		Ma	21.	⁴³	To	21.	ØKE kl. 9.00	Lø	21.	
Ma	22.	³⁰	To	22.	ØKE kl. 9.00	Sø	22.		Ti	22.		Fr	22.		Sø	22.	
Ti	23.		Fr	23.		Ma	23.	KTM kl. 13.00 ³⁹	On	23.		Lø	23.		Ma	23.	⁵²
On	24.		Lø	24.		Ti	24.	SA kl. 14.00	To	24.		Sø	24.		Ti	24.	Juleaften
To	25.		Sø	25.		On	25.	ÆOS kl. 16.00	Fr	25.		Ma	25.	⁴⁸	On	25.	Juledag
Fr	26.		Ma	26.	³⁵	To	26.	FKF kl. 11.00 BS kl. 15.30	Lø	26.		Ti	26.		To	26.	2. Juledag
Lø	27.		Ti	27.		Fr	27.		Sø	27.		On	27.		Fr	27.	
Sø	28.		On	28.		Lø	28.		Ma	28.	⁴⁴	To	28.	BY kl. 18.00	Lø	28.	
Ma	29.	³¹	To	29.	BY kl. 18.00	Sø	29.		Ti	29.		Fr	29.		Sø	29.	
Ti	30.		Fr	30.		Ma	30.	⁴⁰	On	30.		Lø	30.		Ma	30.	¹
On	31.		Lø	31.					To	31.					Ti	31.	Nytårsaften

Lolland Ældreråd - Årshjul 2023

Senest opdateret den 12-09-2023.

Aktiviteter i september

Dato	Aktivitet	Obs.
3. sept.	Seniormesse Skanderborg	
4. sept.	Kontaktudvalgsmøde Blomsterparken/Kirsebærhaven	
6. sept.	Fællesmøde ÆOS-udv. og ÆR.	
10. sept.	Liftbussen 30 års jubilæum Rødby	
14. sept.	ÆR møde Nakskov Sundh.ctr. Konf. Budget høring Integrationspol. høring	
14. sept.	Ældre Sagen, Maribo: Frivilligctr. Beredskabsmøde	
19. sept.	DÆR: Kommunikation/Pressehåndtering - Karen	
21. sept.	Møde i Brugerråd Fælleskøkken kl. 13-15	
22. sept.	Regionsældreråd – ekskursion - inspirationsdag	
30. sept.	Befordringsbilag afleveres	
30. sept.	Stand på Velkomstarr. Nakskov Idrætsctr.	

Aktiviteter i oktober

Dato	Aktivitet	Obs.
1. okt.	FN's ældrepolitiske dag	
3. okt.	Søllested Pensionistforening. Anne, Erik, Karen.	
5. okt.	ÆR møde Nakskov Sundh.ctr. Konf. ÆR budgetopfølgning ÆR Vedtægter og Forretningsorden opdateres	
11. okt.	Ældre uden nære relationer. Nyborg Str. Konference.	
24. okt.	Prisgalla '23, Bangs Have, Maribo.	

Aktiviteter i november

Dato	Aktivitet	Obs.
I løbet af nov/dec	Lave beretning. Klar til 1. kvartal 2024. Karen.	
9. nov.	Regionsældrerådsmøde	
11. nov.	Kulturkonference Nakskov Idrætsctr. kl. 9.30-15.30	
14. nov.	Dialogdag m. frivillige soc. foreninger fra kl. 17.	
23. nov.	ÆR møde Nakskov Sundh.ctr. Konf. Kval.standarder §§ 83, 86 – 2023 Kval.std. Forebyggende hjemmebesøg Tilsynspolitikken 2023 Tilsyn plejecentre 2022 Tilsyn fritvalgsområdet 2022	

Aktiviteter i december

Dato	Aktivitet	Obs.
7. dec.	Møde i Brugerråd Fælleskøkken kl. 13-15.	
14. dec.	ÆR møde Nakskov Sundh.ctr. Konf.	
31. dec.	Befordringsbilag afleveres	

Ledige Plejeboliger 2023

Ledige plejeboliger

Lokalitet	Antal boliger	Måned											
		Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Blomsterparken, Rødby	24	1	3	5	5	6		8	0				
Bøgelunden, Horslunde	21	0	0	0	0	1		0	0				
Bøgevænget, Holeby	41	0	8	7	8	9		10	0				
Havrevænget, Nakskov	20	0	0	0	0	0		0	0				
Hvedevænget, Nakskov	25	0	0	0	0	0		0	0				
Kirsebærhaven, Rødby	18	0	1	0	0	0		0	1				
Lykkesejecentret, Søllested	47	2	2	2	1	0		1	0				
Margretecentret, Maribo	56	0	1	2	0	0		0	2				
Mølle Allé, Nakskov	19	0	0	0	0	0		0	0				
Rønnebærparken, Dannemare	18	0	1	0	1	0		0	0				
Sandby Ældrecenter, Sandby	21	0	2	2	1	1		0	0				
Skolebakken, Nakskov	50	0	2	0	0	0		0	0				
Stokkemærke Plejecenter, Stokkemærke	19	0	0	0	0	1		0	1				
I alt	379	3	20	18	16	18		19	4				

Venteliste

Lokalitet	Antal boliger	Måned											
		Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Blomsterparken	24	0	0	0	0	0		0	0				
Bøgelunden	21	1	1	0	0	1		3	3				
Bøgevænget	41	1	0	1	3	3		4	2				
Havrevænget	20	1	2	7	11	14		10	7				
Hvedevænget	25	1	2	7	11	14		10	7				
Kirsebærhaven	18	5	6	5	8	9		6	3				
Lykkesejecentret	47	0	0	0	2	1		1	2				
Margretecentret	56	6	3	1	2	4		9	9				
Mølle Allé	19	0	0	0	0	0		0	0				
Rønnebærparken	18	1	1	1	2	0		0	0				
Sandby Ældrecenter	21	1	1	0	3	4		5	4				
Skolebakken	50	0	0	2	5	11		8	7				
Stokkemærke Plejecenter	19	2	2	1	1	1		1	1				
Under plejeboliggaranti på 2 mdr.		2	0	0	1	0		2	0				
I alt	379	21	18	25	49	62		59	45				

Fritvalgsordningen

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Venteliste til anden kommune	9	7	11	9	3		3	3				
Afventer svar på ansøgning til anden kommune	7	2	1	2	3		6	5				

Ledige Ældreboliger 2023

Ledige ældreboliger

Lokalitet	Antal boliger	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Anlægsvej, Søllested	11	3	3	2	1	1		1	1				
Bangshave Parken, Maribo	40	0	0	0	0	0		0	0				
Birketlunden - rækkehuse, Torrig	6	0	0	0	0	0		0	0				
Boesgaardsparken, Horslunde	27	5	3	2	1	0		0	0				
Degnevænget, Rødby	23	0	0	0	1	0		1	1				
Egevænget, Holeby	14	0	0	0	0	1		0	0				
Herredsvej 177 G-H-I-K, Fejø	4	0	0	0	0	0		0	0				
Ole Kirks Allé, Nakskov	4	0	0	0	0	0		0	0				
Ryttervej, Holeby	2	0	0	0	0	0		0	0				
Skovvænget, Maribo	19	1	1	0	0	0		0	0				
Stationsvej, Horslunde	16	0	1	1	0	0		0	0				
Viggo Lunds Vej, Sandby	4	0	0	0	0	0		0	0				
Voldgården, Nakskov	10	0	0	1	1	1		2	2				
Æbleparken, Rødby	12	0	0	0	0	0		0	0				
I alt	192	9	8	6	4	3		4	4				

Venteliste

Lokalitet	Antal boliger	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Anlægsvej	11	1	1	1	0	0		0	0				
Bangshave Parken	40	8	7	8	9	13		14	13				
Birketlunden - rækkehuse	6	0	0	0	0	0		0	0				
Boesgaardsparken	27	0	0	1	0	0		0	0				
Degnevænget	23	0	0	0	1	2		1	2				
Egevænget	14	0	0	0	0	0		0	0				
Herredsvej 177 G-H-I-K	4	0	0	0	0	0		0	0				
Ole Kirks Allé	4	7	7	3	5	5		3	5				
Ryttervej	2	0	0	0	0	0		0	0				
Skovvænget	19	5	4	4	9	11		13	11				
Stationsvej	16	0	0	0	0	1		1	0				
Viggo Lunds Vej	4	0	0	0	0	0		0	0				
Voldgården	10	2	2	1	3	3		1	2				
Æbleparken, Skolegade	12	0	0	1	1	2		2	1				
I alt	192	23	21	19	28	37		35	34				

Fritvalsordningen

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Venteliste til anden kommune	5	3	3	3	0		5	5				
Afventer svar på ansøgning til anden kommune	1	0	0	0	0		0	0				